HalmstadBudet

Ett nyhetsbrev till Gamla Halmstads medlemmar Årg. 12 Nr 4/2016

Entusiastisk kulturgärning i över 50 år

Möt Lennart Lundborg

1960 började Lennart Lundborg arbeta som arkeolog vid museet i Halmstad. Som ”invandrare” kom han att tillföra väldigt mycket till stadens kulturhistoria. Han är sedan länge en välkänd profil för många Halmstadbor – kanske främst genom sina historiska stadsvandringar som han fortfarande leder vid två eller tre tillfällen per sommar. De stadsvandringarna är ofta de mest välbesökta i ett stort utbud.

- Men i början när jag kom hit efter akademiska studier i Uppsala kunde folk visa förvåning över att jag visste så lite om stadens ”fina familjer”. Det var ju de som kanske främst intresserade sig för kulturhistorien och som dominerade i föreningen Gamla Halmstad, berättar Lennart när vi träffar honom.

- Numera är det vanligt att folk ringer mig på kvällarna för att söka svar på kulturhistoriska frågor.

På museet fick han så gott som omgående arbeta med så mycket mer än arkeologin, det var mycket att göra och få att fördela arbetet på. Genom

fortsättning på nästa sida…..

Julklappstips!

Ge bort ett medlemskap i julklapp!

Kom till Akademibokhandeln, Storgatan 28-30, och träffa styrelsen för Gamla Halmstad som säljer medlemskap.
Vi vet från tidigare år att detta är mycket populärt!
Priset är 150 kr för nya årsboken 2016 + en äldre årsbok.

Följande dagar gäller:
10/12 kl. 11.00-14.00, 11/12 kl 12.00-15.00,
17/12 kl. 11.00-14.00, 18/12 kl. 12.00-15.00.

Hjärtligt välkommen!

bredden i arbetsuppgifterna lärde han snabbt och från grunden känna sin nya hembygd och stad. Intressena och kunskaperna vidgades till bland annat konsten och arkitekturen.

Lennarts licentiatavhandling om södra Hallands bronsåldersgravar är fortfarande efter mer än 40 år ett verk som ofta citeras. Bland favoriterna i det av bronsåldersfynd så rika länet är Ivars kulle vid korsningen Nissastigen-E 6 och Lugnarohögen i Hasslöv de kanske förnämsta.

Lennart främsta arkeologiska fynd gjordes inte i jorden under staden utan i arkivet på museet.

- Det var när det pågick utgrävningar vid Lilla torg på 1960-talet. Lite av en slump hittade jag en låda med fynd från de tidigare utgrävningarna på 1930-talet då man återupptäckte lämningarna efter det tidigare franciskanerkloster. I lådan fanns ett sigill som tillhört Povel Jonson Laxmand, som levde i början av 1400-talet. Då kunde vi slå fast att det inte tillhörde dominikanerna utan det yngre – franciskanernas Sankta Anna, ett kloster på platsen för nuvarande Lilla torg, berättar han.

Efter tiden på Länsmuseet övergick Lennart till arbetet som länsantikvarie på länsstyrelsen. En viktig uppgift här blev byggnadsminnesförklaringar. Halmstads äldsta hus och byggnader ligger honom varmt om hjärtat – Broktorpsgården, det grönglaserade Kirsten Muncks hus, Kvartermästarens hus och Norre Kavaljeren tillkom alla efter den förödande stadsbranden 1619. Norre port är äldre eftersom den restes 1601.

Lennarts bidrag till att öka kunskapen och förståelsen för Halmstads historia från medeltiden till våra dagar ledde 2012 till att han belönades med Halmstad kommuns kulturpris.

Genom åren har han även haft många föreläsningar, publicerat uppsatser och kulturhistoriska artiklar – inte minst i Gamla Halmstads årsbok och visat utställningar och utgrävningar med en aldrig sinande entusiasm.

Anders Aili

n

Käthes eftertraktade och tidlösa julvykort

1946 kom makarna Käthe och Knut Norborg till Halmstad där Knut hade fått en tjänst som präst. Käthe hade medfödda konstnärliga anlag och älskade att rita och måla. Makarna hade länge resonerat om att de tyckte svenska julkort var alltför banala. Det fanns så få julkort som förmedlade det verkliga julbudskapet.

Året 1931 gjorde de slag i saken. Käthe målade sex julkort som Knut gav ut på sitt förlag Pro Caritates. Utgivningen blev något av en succé. Första året såldes de i hela 30 000 exemplar. Käthe fortsatte att måla sex nya julkort varje år i 35 år och senare blev det även blomsterkort av hennes hand. Hon gick bort hösten 1978.

Under årens lopp har över åtta miljoner kort målade av Käthe Norborg spritts i vårt land. Produktionen upphörde efter hennes död men 1994 startade Karin och Håkan Andersson en nyproduktion av Käthes kort. Sedan 2011 drivs företaget av Håkan. Efterfrågan tycks inte vilja upphöra.

Anders Aili

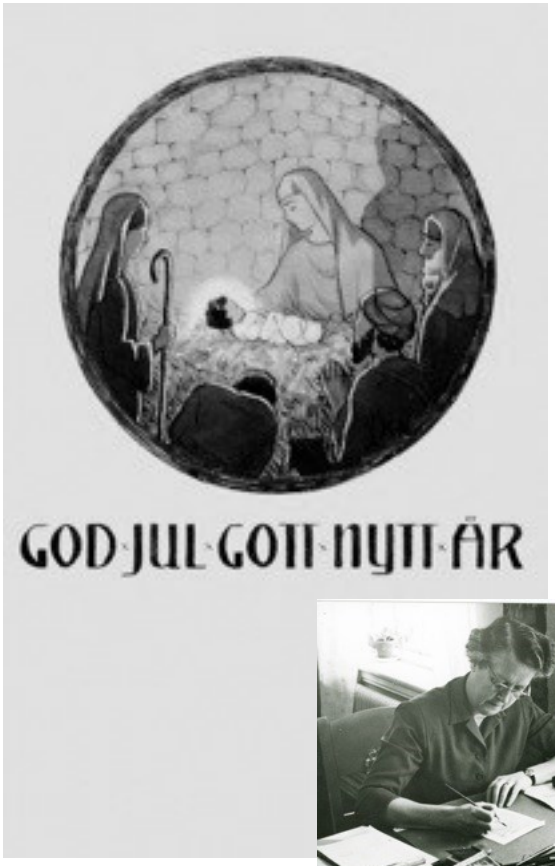

Ni håller nu årsboken för 2016 i era händer och jag hoppas det skall bli en intressant läsning. Till nästa år kommer årsboken så klart som vanligt men kostnaden kommer att öka. På årsmötet beslutades på styrelsens förslag att höja årsavgiften med 25 kr. Senast medlemsavgiften höjdes var 2008 och eftersom priser går upp och föreningens absolut största utgift är årsboken var det nödvändigt att höja medlemsavgiften. Föreningen har i grunden en god ekonomi och ingen brist på pengar men de senaste fem åren har visat minus i bokslutet och det går inte att fortsätta så hur länge som helst. Portokostnaden som ligger utanför årsavgiften kommer troligen också att höjas. Den kostnaden är ett självkostnadspris och återspeglar den verkliga kostnaden. Det styrelse och medlemmar kan göra för att hålla årsavgiften nere är att värva nya medlemmar. Ju fler medlemmar vi kan fördela kostnaden för tryckningen på desto lägre blir kostnaden för varje medlem. Vi satsar mycket på medlemsvärvning och har varit med på många aktiviteter i höst där vi lyckats få en hel del nya medlemmar. Nu när årsboken har kommit skall vi som vanligt stå på Akademibokhandeln och värva medlemmar.

Det brukar även bli många trevliga möten med er som redan är medlemmar så det ser jag fram emot.

1876 byggs stationshuset på Halmstad

Centralstation, stationen placerades på öster utanför staden. Snart kommer vi inte längreatt ha en centralstation utan ett resecentrum som skall bli navet för persontransporter i Halmstad. Marken runt stationen där man nu bygger resecentrum ligger inte längre utanför staden utan mycket centralt. Detta märks på alla störningar i trafiken som vi nu upplever under byggtiden. Förutom stenstaden mellan Nissan och järnvägen är det ingenting kvar av den äldre bebyggelsen, det är många industrier som fått flytta på sig när bostäder har byggts öster om Nissan, Nordiska filt, Östra bryggeriet, Halmstad Elverk, och i år revs Lundgrens gjuteri. Nu är den enda industin som finns kvar Östras bröd som man väl får kalla industri med den tillverkning de har idag. Östra Halmstad är nog den stadsdel i Halmstad där det händer mest just nu, förutom resecentrum har man planer på hotell och bostäder i området, de bevaransvärda byggnader som finns i området ser ut att få finnas kvar, jag tänker då i första hand på Sturegymnasiet, Bolmenstationen och radhusen på södra sidan av Laholmsvägen. Men även HFAB:s först byggda hyreshus som gränsar till nya resecentrum där de ligger mellan Helmefeldtsgatan och Engelbrektsgatan.

Sven Johansson

Spännande läsning i gamla Hallandspostar

HALLANDSPOSTEN

Sjöslaget utanför Hallandskusten.
Frukterna av franska Malmaiconsegern.

Hallandsposten 1910-1930 finns nu i sin helhet på vår hemsida men det krävs att ni är medlemmar i föreningen och ansöker om ett konto för att få åtkomst till tidningarna. Man kan i dessa tidningar bland annat läsa om hungerdemonstrationer, maskrosor som kaffesurrogat och kaninuppfödning under första världskriget. Det finns så mycket spännande att läsa så skaffa er ett konto genom att gå till hemsidan och skicka in en ansökan. http://gamlahalmstad.se/arkivet-hp/

Sven Johansson

Från säck till vägg - ny bok om ”Jutan” i Oskarström

Från säck till vägg – Produktion och relationer i Oskarström är sjätte delen i Gamla Halmstads skriftserie om Halmstads industrihistoria. Författare är Sven-Olof Olsson som tidigare skrivit om verkstadsindustrin Waco i samma skriftserie. Denna gång tar vi klivet utanför stadsgränsen, till Oskarström, men det finns ändå kopplingar till Halmstad. Familjen Wallberg, som drev Wallbergs industrier på Slottsmöllan, var även involverad i etableringen av jutefabriken i Oskarström.

Vid Nissans strömmande vatten startade och utvecklades Sveriges ledande industri för jute-, sedan lin- och slutligen glasfiberprodukter. Berättelsen om Skandinaviska Jute Spinneri & Väveri AB visar hur händelser ute i den stora världen ger avtryck i ett avlägset litet samhälle genom att produktionen måste ändras eller läggas ner och rekrytering av arbetskraft får ställas om. Jutefabriken var från starten den största i sitt slag i Sverige, en position som den behöll ända tills den avvecklades i slutet av 1990-talet. Fabriken nedlades helt 2011. I dag diskuteras att bygga bostäder på den vidsträckta fabrikstomten vid Nissan.

Samhället runt fabriken växte fram snabbt under perioden 1890-1910. I boken skildras vardagslivet i en ort som påverkades av att de anställda kom från många olika länder. Det bidrog till en alldeles egen bruksanda med svenska och utländska inslag. Begreppet ”böhmare” är starkt förknippat med Oskarström. Det kan kopplas till den stora arbetskraftsinvandringen av tyskar och tjecker i början av jutefabrikens historia, och ”böhmare” blev den allmänna benämningen på anställda med familjer vid ”Jutan”. I slutet av 1940-talet fanns inte mindre än 27 olika nationaliteter representerade vid fabriken.

Oskarströms Hembygdsförening har medverkat i arbetet med boken och bidragit med kunskap och ett rikt bildmaterial.

Stefan Gustafsson

Föreningen Gamla Halmstads årsmötesprotokoll 2016-10-18

§ 1 Årsmötets öppnande
Ordförande förklarade mötet öppnat

§ 2 Godkännande av dagordning
Dagordningen godkändes

§ 3 Val av mötesordförande och mötessekreterare
Årsmötet valde Sven Johansson till mötesordförande och Ilse Holm till mötessekreterare

§ 4 Val av justeringsmän tillika rösträknare
Årsmötet utsåg Gun Yström och Kerstin Wedin till justeringsmän tillika rösträknare

§ 5 Verksamhetsberättelse och bokslut
Årsmötet beslutade att lägga verksamhetsberättelse och bokslut med godkännande till handlingarna

§ 6 Revisionsberättelse
Årsmötet beslutade att fastställa resultat- och balansräkning enligt årsredovisningen

§ 7 Ansvarsfrihet för styrelsen för verksamhetsåret 2015-2016
Föreningens revisorer har inkommit med revisions berättelse vari årsmötet föreslås bevilja styrelsen ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar
Årsmötet beslutade enligt förslaget

§ 8 Val av ordförande
Valberedningen föreslår omval av Sven Johansson som föreningens ordförande
Årsmötet beslutar enligt förslaget

§ 9 Val av nio styrelseledamöter
Valberedningen föreslår omval av Anders Aili, Anders Bergenek, Peter Björk, Stefan Gustafsson, Ilse Holm, Bo Keck, Ulrika Larsson, Kersti Nilsson och Sigge Ohlsson
Årsmötet beslutar enligt förslaget

§ 10 Val av revisor och revisorsuppleant
Valberedningen föreslår omval av Bo-Lennart Nilsson som revisor och omval av Sven-Ola Karlsson som revisorsuppleant
Årsmötet beslutar enligt förslaget

§ 11 Val av valberedning
Årsmötet beslutar utse Göran Hegen, Anders Carell och Christer Engstrand till valberedning med Göran Hegen som sammankallande

§ 12 Val av representanter till Stiftelsen Mellgrenska Huset
Årsmötet beslutar utse Anders Bergenek och Claes Ziegler

§ 13 Val av representanter i Stiftelsen Sköldska Huset
Årsmötet beslutar att utse Anders Bergenek och Bo-Lennart Nilsson

§ 14 Fastställande av verksamhetsplan med budget för verksamhetsåret 2016/2017
Ordförande redovisar förslag till verksamhetsplan med budget för verksamhetsåret 2016/2017
Årsmötet beslutar enligt förslaget

§ 15 Fastställande av årsavgift för verksamhetsåret 2017/2018
Styrelsen föreslår en höjning av årsavgiften från 150 kr till 175 kr
Årsmötet beslutar enligt förslaget

§ 16 Motioner
Inga motioner har inkommit

§ 17 Övriga frågor
Inga övriga frågor

§ 18 Årsmötets avslutande
Ordförande förklarade årsmötet avslutat

Sven Johansson Mötesordförande	Ilse Holm Mötessekreterare
Kerstin Wedin Justerare	Gun Yström Justerare

Kansliets öppettider
Tänker du besöka kansliet, ring gärna innan så att jag säkert är på plats eftersom jag ibland måste gå ifrån och uträtta ärenden. /Christel Ek

Gåvor till föreningen
Har du foton, filmer eller annat material om Halmstad, hör gärna av dig till oss.

Hemsidan
Titta gärna in på Gamla Halmstads hemsida. www.gamlahalmstad.se Vår ambition är att ständigt uppdatera den så att innehållet fortlöpande förnyas.

Stödjande medlemskap
Anhörig till medlem kan bli stödmedlem. Sätt in 50 kr på bg 308-5081. Årsbok och HalmstadBudet erhålles genom den anhörige.

HalmstadBudet är ett informationsblad för Föreningen Gamla Halmstads medlemmar.
© Föreningen Gamla Halmstad och respektive författare.
Med stöd av Kulturnämnden i Halmstad.
Layout: Christel Ek.

Tryck: Happy Print/HP Marketing i Halmstad AB.
FGH, Fredsgatan 5, 302 46 Hstd.Tel: 035-21 40 40.
Hemsida: www.gamlahalmstad.se
E-post: info@gamlahalmstad.se
Kansliet är öppet månd–fredag 9–14.